चतुष्पाद्ब्रह्मचर्येणलभ्यांचतुष्पदींविद्यामाह कालेनेति कालेनबुद्धिपरिपाकेन उत्साहयोगेनबुद्धिवैभवेन शास्त्रेणसहाध्यायिभिर्विचारेण क्रमस्तुनविवक्षितः उक्तंच आचार्यात्पादमादत्तेपादंशिष्यःस्वमेध या कालेनपादमादत्तेपादंसब्रह्मचारिभिरिति॥ १६॥ धर्मादयइति यस्यब्रह्मचर्यस्यरूपंस्वरूपभूताइत्यर्थः अन्यानिचांगानिआसनप्राणजयादीनि बलंयोगेनित्योयुक्तता ब्रह्मार्थोवेदार्थःकर्मब्रह्मणीतयोर्योगे नअधिगमेनब्रह्मचर्यंफलतीत्यर्थः ॥ १७ ॥ एवमिति अहंकरोमीत्यभिमानंविनातत्प्रकाशकंवचनंचविनागुर्वर्थार्थंप्रवृत्तः सःआचार्यःवृत्तिजीविकांएतिप्राप्नोति वृत्तिर्वर्त्तनं शिष्यस्येतिशेषः ॥ १८ ॥ व सन् ब्रह्मचर्येइतिशेषः सर्वतःसर्वैःप्रकारैःवर्धतिवर्धते वर्षति धनैरितिशेषः ॥ १९॥ २० ॥ २१ ॥ आकांक्ष्येति रसभेदःपारदगुटिकाविशेषश्चिंतामणिसंज्ञस्तंचिंतितवस्तुप्रदंअर्थयंते तेषांरसभेदार्थिनांयथा

कालेनपादंलभतेतथार्थंततश्चपादंगुरुयोगतश्च ॥ उत्साहयोगेनचपादमृच्छेच्छास्त्रेणपादंचततोभियाति॥ १६ ॥ धर्मादयोद्वादशयस्यरूपमन्यानिचांगानि तथाबलंच॥ आचार्ययोगेफलतीतिचाहुर्ब्रह्मार्थयोगेनचब्रह्मचर्यं॥ १७॥ एवंप्रवृत्तोयदुपालभेतवैधनमाचार्यायतदनुप्रयच्छेत् ॥ सतांवृत्तिंबहुगुणामेवमे तिगुरोःपुत्रेभवतिचवृत्तिरेषा॥ १८॥ एवंवसन्सर्वतोवर्धतीहबहून्पुत्रान्लभतेचप्रतिष्ठां॥ वर्षतिचास्मैप्रदिशोदिशश्चवसत्यस्मिन्ब्रह्मचर्येजनाश्च॥ १९ ॥ एतेनब्रह्मचर्येणदेवादेवत्वमाप्नुवन् ॥ ऋषयश्चमहाभागाब्रह्मलोकंमनीषिणः॥ २० ॥ गंधर्वाणामनेनैवरूपमप्सरसामभूत् ॥ एतेनब्रह्मचर्येणसूर्योप्यङ्गाय जायते॥ २१ ॥ आकांक्ष्यार्थस्यसंयोगाद्रसभेदार्थिनामिव॥ एवंह्येतेसमाज्ञायतादृग्भावंगताइमे ॥ २२॥ यआश्रयेत्पावयेच्चापिराजन्सर्वंशरीरंतपसातप्य मानः॥ एतेनवैबाल्यमभ्येतिविद्वान्मृत्युंतथासजयत्यंतकाले॥ २३ ॥ अंतवतःक्षत्रियतेजयंतिलोकान्जनाःकर्मणानिर्मलेन॥ ब्रह्मैवविद्वांस्तेनचाभ्येतिसर्वं नान्यःपंथाअयनायविद्यते॥ २४॥

आकांक्ष्यस्यलिप्सितस्यार्थस्यसंयोगःप्राप्तिस्ततोयादृक्भावोभवति एवमेवएतेदेवादयःसमाज्ञायब्रह्मचर्यमुपेत्यतादृग्भावंसत्यसंकल्पत्वाच्चिंतित वस्तुप्रदत्वंगताः ॥ २२ ॥ यइति सर्वंचतुष्पाद्ब्रह्मचर्यंयआश्रयेत्शरीरंचपावयेत् बाल्यंरागद्वेषादिराहित्यंवेदांतार्थानांयुक्तिपूर्वकमनुचिंतनेनतत्त्वनिश्चयंवा अंतकालेइत्यनेनयावज्जीवंउक्तप्रकारेबाल्येतिष्ठे दितिदर्शितं यथोक्तं शक्नोतीहैवयःसोढुंप्राक्शरीरविमोक्षणात् कामक्रोधोद्भवंवेगंसयुक्तःससुखीनरइति ॥ २३ ॥ अंतेति तेअविद्वांसःअंतवतःअनित्याँल्लोकान्कर्मणाजयंति विद्वांस्तुब्रह्मैवसार्वात्म्यात्सर्वंते नज्ञातेनब्रह्मणाअभ्येतिअतस्तस्यकर्मप्राप्यंकिंचित्फलंनावतिष्ठतेइत्यर्थः अतःज्ञानादन्यःपंथाःअयनायमोक्षायनविद्यते ज्ञानादेवतुकैवल्यमित्यवधारणात् ॥ २४ ॥

Digitized by Google